

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Báter-nyomda, Kaszinó-Bazár épület.

Az előfizetői pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számításal, díjszabás szeriut.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beiktatják: 5 kor.

A gazdasági evolúció küszöbén.

A mily reményekkel néz a politikai nemzet a várható politikai átalakulások elé, nem kevesebb reménységgel és bizodalommal eltelve tekint a jövő elé a gazdatársadalom is. Ugy látszik, hogy a nemzet, melyet szerencsétlen közjogi helyzete arra kényszerített, hogy négy évtizeden át idejének legnagyobb részét az alkotmány és a jogokért folytatott küzdelmekben pocsékolja el, rátért a nagy Széchenyi által kijelölt nemzeti munkálkodásnak utjaira!

A mily mértékben fog megerősödni a nemzet a jogokat illetőleg, kell, hogy abban a mértékben erősödjék és izmosodjék a javakat illetőleg is.

Nem lehet kétségünk semmi tekintetben a felől, hogy a mostani minisztérium ebben az értelemben fogja vezetni és irányítani a munkálkodást. Mert nemzeti, társadalmi és gazdasági életünket irányító nagy eszméknek arra hivatott képviselői ülnek együtt most a magyar kormányzásban.

Az új átalakulások küszöbén te hozzád szólunk magyar gazdatársadalom, földbirtokos magyar uri osztály! Kérdezzük, hol állasz ma üzött gazdasági rendszerrel? Nagy kérdés előtt állasz, szakítanod kell a multtal és áttérned egy intenzív gazdálkodási rendszernek utjaira!

A kialakulásnak, a kifejlődésnek gyermekkorában állasz gazdatársadalom! Avagy ma sem akarsz belátni hova vezetett elavult, külterjes gazdasági rendszered?

Nézz csak szét egy kicsit az országban! Az a sok ősi, nemesi kuria, melyet az új gazda munkaházzá alakított át, — a melyeken ma már sok helyütt füstös gyárkémények disztelenkednek, — a nagy kiterjedésű uradalmak, melyek ügyes vállalkozók prédáivá lettek, mind tanulságai a multak bűneinek, a mulasztásoknak és vétkei könnyelműségnek!

Kérdezzük csak magunktól, mi volna ma Magyarország, ha 1848-ban egy a tulipánéhoz hasonló mozgalomnak szelleme járta volna át a magyar közéletet! Ma gazdagabb, erőteljesebb volna a magyar közélet, virágzóbb a gazdaság azzal a tönkretutott 30—40 ezer magyar földbirtokos ural, a kik elmerültek a gazdasági

verseny áradatában! Ma talán ők egy virágzó mezőgazdasági ipar tűzésével munkálkodnának az ország anyagi boldogulásán!

Kárhözatos letargiában szenvedsz magyar gazdatársadalom! Ebből új életre kell kelned, de, hogy életre-kelj, meg kell értened az új korszak szellemét! S ki nem értette meg ezt köztlünk?

Csak két jelenséget állítok eléd, a ki még most sem akarsz belátni, hogy tenni kell valamit!

Egyik a magyar nagybirtokoknak nagy mértékű decentralizációjára, másik a magyar szociológiának rohamos kifejlődésére!

A kik eddig közönyös mosolylyal fogadták a hangosan rájuk rivalló jelzavakat, hogy jogot és kenyeret a népek, azok előtt ma talán megdöbbenőnek látszik, hogy a magyar törvényhozás az események kényszerítő hatása alatt rövid időn belül kénytelen kiterjeszteni a jogokat azokra is, a kik abból eddig kizárva voltak!

Jog lesz tehát, de hát hol van a kenyér? Ezt tőled kéri magyar gazdatársadalom ez országnak földet mivelő munkásserege! S míg rá nem térsz az intenzív gazdálkodásra, addig katasztrófa előtt állasz, ha megadád, ha nem!

Igy boszulja meg magát egy generációnak vétkei könnyelműsége! Mert, ha Magyarország gazdasági evolúciójára a rendes törvények szerint mehetett volna végbe, akkor ma nem állanánk ezek előtt a kérdések előtt! Vagyis, ha a magyar gazdatársadalom idejében meglátta volna annak szükségességét, hogy a népesség szaporodásával és a fokozódó gazdasági igényekkel szemben egyenes arányban kell nőni a munkakereseti alkalmaknak és azok jóságának is, a kenyér kérdése előre tolaodott volna. Éppen ezért öltött ránk nézve a szocializmus fenyegető alakot, azért zuditott ránk arató és cselédsztrájkot, mert szük gazdasági látókörünkkel nem gondoskodtunk új munkakereseti alkalmakról, nem gondoskodtunk arról, hogy e nemzetnek minden munkára termett gyermeke folytonos foglalkozásban álljon egész éven által!

Micsoda ut vezet a munkakereseti alkalmaknak szaporítására, jól tudjuk!

A mezőgazdasági ipar! Ez a gazdasági életnek mozgató szerve!

Ipart teremtsetek tehát magyar gazdák! Teremtsetek meg a magyar mezőgazdasági ipart, abban az értelemben, a mint az meg van annak klasszikus hazájában, Németországban!

Hol van a mi mezőgazdasági iparunk? Mindenütt, csak idehaza nincs! Exportáljuk a nyerstermelvényeink javarészét, a helyett, hogy magunk feldolgoznánk! Jól jegyezzük meg, hogy a melyik ország mezőgazdasági termelvényeit exportálja, abban az országban szó sem lehet modern gazdálkodásról, s az ilyen ország előbbutóbb saját gyermekeit exportálja!

Vajjon hány magyar földbirtokos tudna eldicsekedni azzal, hogy termelvényeit nem exportálja, hanem maga dolgozza fel? Melyik magyar gazda dicsekedhetik azzal, hogy a termelő és kereskedő közé beállt iparosnak! Hány nagy bortermelő vidék van az országban, s azok közül csak nagyon kevés a melyik helyben, oda-haza dolgozza fel ezt a fontos gazdasági termelvényét, s mint konyakot, pezsgőt vagy likórt adja át a forgalomnak! A szeszgyártásnak is mintegy 250 ezer hektóliterjét átengedte a magyar gazdatársadalom a nagyiparnak! Itt az ideje, hogy a gazdatársadalom a törvényhozás segítségével ezt az ipari kontingenst kisajátítsa magának! Hol vannak az uradalmi cukorgyárak, sörgyárak, keményítőgyárak, malátagyárak?

Ipart teremtsetek magyar gazdák! A mig ezt meg nem teremtitek — gyarmat állam leszünk — s a *természeti törvények kérlelhetetlen logikájánál fogva el kell pusztulnia minden nagy és középbirtoknak!*

Kirchner József.

Jegyzetek a hétről.

A főispán programja.

Immár előttünk s a nagyközönség előtt fekszik az új főispán programja. — A képviselő választással járt izgalmak, szenzációk, az utólagosan felmerült pikantériák sem vonhatják el róla figyelmünket. Nem az a fontos, hogy kik voltak meghíva, kik nem a főispán terített asztalához, de az, hogy mit adott elénk az új főispán szellemi eledelül.

Mindenekelőtt konstatáljuk, hogy meglep a főispáni programnak szerény hangja.

Nem szokásos az a mai világban, hogy nyíltan bevalljuk, ezzel vagy azzal még nem foglalkoztam, tehát meg kell tanulnom. A politika, a közélet sarlatánjai egészen másképp csinálják; úgy, mint az egyszerű ember, akitől azt kérdezték, tud-e zongorázni, s azt felelte, hogyne! de mindjárt utána tette: ámbár igaz, hogy még sohasem próbáltam.

A főispáni programbeszéből minden kétséget kizárólag kisugárzik a nyílt, egyenes, becsületos szándék. A jó szándékoktól ugyan általánosságban félni szoktak, mert a pokol kapui is azzal vannak kikövezve; miniket azonban megnyugtató az a kétségtelenül komolynak látszó eltökéltség, az az azonnal felajánlott cselekvési készség, amely a program nem egy pontjából szemünkbe ötlök.

Mint társadalmi lapra, teljesen közömbös kérdés, hogy új főispánunk melyik politikai párthoz tartozik. Nekünk kedves minden becsületos, őszinte magyar politika, de különösen kedves ama kijelentés, hogy teljes lelkesedéssel és iparkodással fog törekedni a mezőgazdaság, ipar felvirágoztatására s rajta lesz, hogy közlekedési viszonyainkon javítsunk, fejlesztve, tökéletesítve a meglévőket, kibővítve, újra teremtve a még hiányzókat, hogy iparkodni fog a vármegyei székhely jogos és méltányos igényeinek lehető kielégítésén kívül a vármegye összes községei jóléti fejlődését előmozdítani.

Mennyi tengersok tenni valót tudnánk most itt hamarjában felsorolni; de megjön majd arra is az alkalom, most csak egyszerűen konstatálni kívánjuk, hogy teljes egészében aláírjuk azt a pontot is, amely a munkáskérdéssel foglalkozik. Igenis, kiváló gondot kell fordítanunk a munkáskérdés sikeres megoldására, a rosszhiszemű izgatásoknak elejét venni, nem erőszakkal, de a vérző sebek begyógyításával. Igenis, alaposan kell tanulmányozni a munkáskérdést, az e közben előbukkant méltányos, jogos, igazságos követeléseket teljesíteni, a megélhetés feltételeit biztosítani, de kellő értékre szállítani a túlköveteléseket, amelyek a munkaadó gazda tönkretételével, általános gazdasági válságba és csúdbe kergetik a nemzetet. Korlátozni kell a káros kivándorlási hajlamot is, gondoskodva, hogy annak szüksége és kényszere se forduljon elő.

Ezek nagyjából a program főbb pontjai; ha még hozzátesszük a tisztelgések alkalmával megnyilatkozott vallási türelem szép szavait, a főispánnak a társadalmi érintkezésben megnyilvánult demokrata felfogását, igazán a hízegés általunk nem igen követett széles országutjára kell realépnünk s ki nyilatkoztatni, hogy a vármegye élére jutott új főispán, a szívekhez megtalálta az utat s Tolnavármegyében nincs egyenes és becsületos ember, akinek a fent elsorolt program ellen kifogása lehetne, s a melytől a maga bármily szerény hozzájárulását, sőt elősegítő szándékát megtagadhatná.

Előre tehát közös jó szándékkal s egymás megértésével!

Választás után.

Tehát lezajlott a képviselőválasztás is. Ki hitte volna még félévvel ezelőtt is, hogy volt képviselőnk öröknek hitt mandátumát más teszi le a t. ház asztalára? — Megtörtént, ne keressük mi volt az oka, vagy kik voltak okai? Megállapodnunk azonban illik, sőt erkölcsi kötelesség e mégis csak nagy eseménynél. *Boda* Vilmos egyéni jeles tulajdonságai előtt mindig kalapot emeltünk, voltunk vele nem egyszer ellentétes nézetben, de ez nem akadályozhat meg, hogy tisztelettel meg ne hajtsuk előtte a lobogót. Szekszárd fejlesztésében, előbbre vitelében tevékeny rész jutott neki, fürge, fiatalos hévvel

munkált mindenben, a mi haladás; az e téren szerzett babérja tehát hervadhatlan, míg a politikai elismerés örökre illatosnak hitt virágai bizony ellankadtak. De hát a népszerűség ilyen. Forog, mint a zakatoló malom, megőrül mindenkit, a ki nagy kereke alá kerül. Keserű valóság, de így van, így volt és így is lesz. Van azonban az igazságnak másik oldala is. *A tiszta buza nem lesz értéktelenebb, ha mint liszt kerül is ki a malomkő alól.* *Boda* Vilmos sem lett kisebb ember. Feloldva a politikai tevékenység béklyói alól — vissza van adva a társadalmi czélok kizárólagos szolgálatának. Innen nőtt ki, ide tér vissza. Egy darabig még érezhet keserűséget, de ki kell tépnie szívéből a fullánkot. A népszerűsétől megmaradt még annyi fény és napsugár, hogy annak melege kitarson hátralevő életére s bár elmúlt az ifjuság, a nyár, *a teltek szép őszirózsái* szépen fakadozhatnak még attól a visszacsugárzó fénytől. . . . *Boda* Vilmos másképp, mint tett, ezután sem tehet, ha másképp cselekednék, megtagadná — multját.

A főispáni ebéd.

A főispáni ebédnek egy kis keserű utóíze van. Valakinek a kávéjából kimaradt a cukor, vagy hogy talán kávé sem kapott az istenadta . . . Leeresztett sisaku vitéz ugratott a porondra s a „Magyarország“ hasábjain iszonyu hadakozást visz véghez. Lovagi tornának azonban nem lehet nevezni ezt a kirohanást, mert a támadó nem finom aczélpengét suhogtat, s még csak nem is csatabárdot, de közönséges taglót, mely a sanda mészáros kezében máshova suhint, mint a hova czélozni látszik.

A ki az általános érdek oráslánbörét veszi magára, ki ne lássék a lába, vagy ki ne hallatszék a hangja, mert előttünk, akik olvasni tudunk, kétségtelenül világos, hogy azt a közleményt bizonyos keserűség, egyéni bosszuérzet diktálta. Tolvaj kiált tolvajt, ki más becsületét akarja elorozni. Csunya játék folyik itt hónapok óta. A vármegye főjegyzőjét a rejtett és nyilvános támadások érik itt, amott. Legjobb törekvését, kétségtelen hazafias jószándékát minduntalan félremagyarazzák és meggyanúsítják.

A türelem azonban még Krisztus urunknál is csak türelem volt, nem esodálható tehát, ha közönséges embernél könnyebben elfogy. — Ennek bizonyítéka az a nyilatkozat, mely lapunk más helyén a megtámadott főjegyző tollából napvilágot lát.

A főispáni ebédnek tehát folytatása lesz. Most találják fel a fekete levest annak, aki talán a főispáni ebéd barna levesével is megelégedett volna.

A tulipán kert.

A magyar nép szépséges lelkében ősi magyar díszelt felszentelt gyönyörűséges virágnak, a *tulipánnak* jegyében indult meg az az országos mozgalom, melynek rég óhajtott célja, a magyar iparnak, magyar hölgyek és magyar férfiak által való felkarolása, terjesztése. Minek magyarazzuk ezt bővebben? A kinek szíve minden tekintet nélkül anyanyelvére, ezért az anyaföldért, az édes hazáért dobog, meg fogja érteni a kiáltó szót: hazánk fiainak kezéből kikerült árukat vásároljunk!

Az országos hölgybizottság felkérésére vármegyénkben *Döry* Pálné urasszony önmagára már előzőleg megalakította a szűkebb körű bizottságot, melynek feladata a mozgalomnak minél szélesebb körben terjesztése, ámdo ebben a mozgalomban csak sok kéz tehet sokat; ezért a szűkebb körű bizottság e hó 18-án

gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy **folyó évi május hó 27-én délután 4 órakor a vármegyeház nagytermében a tulipánkert alakuló nagy gyűlést fogják megtartani**, melyre ezen az uton és falragaszok útján is Szekszárd város közönségét társadalmi állásra való tekintet nélkül általában meghívja *Döry* Pálné urasszony önmagára, mint a bizottság elnöke.

A megnyitó beszédet *Döry* Pál alispán ur fogja tartani s a mozgalom jelentőségét *Kovács* Dávidné sz. Nagy Lujza urasszony, a polg. leányiskola igazgatónöje ismerteti.

Ugyancsak a szűkebb körű bizottság elhatározta, hogy június 4-én, pünkösd másnapján a vármegyeház nagytermében és helyiségeiben és a várkertben táncmulatsággal egybekötött sétahangversenyt és junialist tart, melyre Szekszárd nagyközönsége, mint törzsköcs magyar nép hivatalos. A belépődij egy korona. Az ünnepély kezdete délután 5--5 óra között lesz: A czukrász süteményeket maguk a hölgybizottság lelkes urasszonyai adják és árusítják; a várkertet a villanytelep előzékeny igazgatója villanyvilágítással világítja ki díjmentesen. Tombolajáték lesz a közönség mulattatására, melynek tárgyait *Rácz* József a bizottsági pénztáros szerezi be részint adakozás részint vétel útján; egy-egy tombola jegy ára 20 fillér.

Ugyanezen alkalommal *Kovácsné* Nagy Lujza polgári leányiskolai igazgatónö és tanárnő társai a leányiskola növendékeivel mult hó 29-én tartott tulipán matiné 70 korona jövedelmét a bizottság elnökjének rendelkezésére bocsájtották és ezuton is hálás köszönetüket nyilvánítják a matinén megjelent közönségnek.

Szekszárd magyarjai! nők és férfiak együttesen! A magyarságért lángoló lelkü magyar urasszonyok lobogtatják a magyar nép lelkével felszentelt ősmagyar dísznek, a tulipánnak szépséges lobogóját; jertek mindannyian, kik csak tehetitek, tömörüljünk a magyar hölgyek kezével kibontott lobogó alá, tömeges részvétellel az alakuló nagygyűlésen és a tulipán mulatságon.

VÁRMEGYE.

Központi választmányi ülés. Tolnavármegye központi választmánya folyó hó 16-án *Apponyi* Géza gróf, főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen a 15-én, Szekszárdon tartott országgyűlési képviselőválasztással foglalkoztak s a választási iratokat a belügyminiszternek felterjesztették.

HIREK.

Ének a Bocskay-ünnepre.

Dallam: „Mint a szép híves patakra“.

Bökegyelmű szent *Ürstep*,
Hála Néked e napért!
Irgalmad jött, hogy segítsen,
Mikor minket búba jért;
Gyászolt egykor szép hazánk,
A mi édes jó anyánk;
Sionunk sirt szolgaságban,
Haza, egyház bús rabságban.

Te mondtad rég: tápláljátok
Az olláron a lüzet!
Egy Istentek, egy hazátok!
S én, az Isten, megfizet.
Égett e tűz hajdanán,
Boldogságunk hajnalán
A vallásért, a hazáért,
S mindkettőnek igazáért.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testnedv, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintbogy értékesen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv. J.)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletekben. — Ára üvegenként 4.— korona.

De vihar jött dülő szárnyon,
S dermesztő él, jéghideg,
S otlogatott az oltáron
Honfílángot és hitel.
Am Te voltál mielőttünk,
S Mózes küldtél, Istenünk,
Ő vezérelt minket végre
Az ígéret szent földjére.

Kit fölkelte Szentlelkeddel,
Bocskay volt Mózesünk;
Ha küzdünk, mint ő, neveddel,
Csüggedésbe nem esünk.
A Krisztusért s a honért
Két fegyvere nyert babért:
Honszerelem izmos karja,
S a szent Ige, Isten kardja.

A tusára s éjszakára
Béke napja fölvirradt.
Égre szálljon most a hála,
Ez öröm s e fény miatt.
Kegyes szemmel nézz le ránk,
S virágoztasd, szent Atyánk
A békeesség olajágát,
Haza s egyház szabadságát!

Ha örömünk poharába
Keserű köny is vegyül:
Vessük Isten oltalmába
Bizalmunkat egyedül!
Aki eddig volt velünk,
Mégpedig Istenünk,
S sziklaként áll, bármit lássunk,
Szabadságunk s szent vallásunk!

SÁNTHA KÁROLY.

— **Kaszinó-estély.** Dr. Pesthy Pál, a szekszárdi kaszinó háznagya folyó hó 26-án a kaszinó nyári helyiségében estélyt rendez, melyre ez uton is meghívja a tisztelt tagokat családtagjaikkal együtt.

— **Bocskay-ünnepély.** Az 1906-iki bécsi békekötés háromszázados emlékünnepét Szekszárdon az ev. ref. templomban folyó hó 20-án d. e. 3/4 10 órakor tartják meg. Itt említjük meg, hogy Sántha Károlynak lapunk mai számában közölt, a vallásosság és hazaszeretet magasztos érzelmeiből fakadt szépséges versét a Bocskay-ünnepélyeken országsgazta éneklik.

— **Katonai előléptetés.** Ó Felsője Schell Sándor huszárőrnagyot, Schell József báró Katalin-pusztai nagybirtokos bátyját, alezredessé léptette elő.

— **Felolvasás a muzeumban.** Ács Lipót, főgimn. tanár, f. hó 27-én felolvasást tart a muzeum képtártermében Rembrandt van Rijn-ről.

— **Esküvő.** Schwartz József bátaszéki lakos, május 12-én tartotta esküvőjét a bajai róm. kath. templomban özv. Schwalmné szül. Góczy Brigittával.

— **Távirdahivatal.** A pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság lapunk útján is közölni teszi, hogy Tolnavármegye duna-földvári járásában (Alsótengelicz-pusztán, Gindly-család község) „Tengelicz” elnevezéssel felállított új állami távirdahivatal f. hó 12-én megnyitott. Pécs, 1906 május hó 12-én. *Opris.*

— **Galamblovészet.** A Budapesten megtartott galamblovészeti versenyen Augustia főhercegnő által felajánlott tiszteletdíjat és 1000 korona díjat Döry Jenő túskei nagybérlő nyerte el.

— **Eltávozott szintársulat.** Dr. Farkas szintársulata eltávozott városunkból. Mint halljuk, nov. 1-én Szilágyi társulata fog városunkba érkezni.

— **Uj paplak.** A szálkai róm. kath. plébánia házáat Iontenuovo herceg teljesen újjáalakította.

— **Képviselőválasztás.** F. hó 15-én végre lezajlott a nagy izgalmakkal járó képviselőválasztás. Mindkét párt kétségbeesett erőfeszítéseket tett, hogy jelöltjét diadalra juttassa. Szabó Károly győzelme azonban már a reggeli órákban eldöntöttnek látszott. Tolna oly impozáns kocsisorral és nagyszámu választóval vonult fel, hogy hozzávéve Báticaszékét s a Sárközt, Szekszárd és Agárd Bodára esett tömeges szavazata sem tudta

a Szabó Károlyra esett 183 többséget leapasztani. A szavazás rendben zavartalanul folyt egész napon. Lent, a polgári iskolánál Beöthy Károly elnök már délután 3 órakor kitűzte a zárórát délután 5-re, míg a városházánál azt 8 óra 10 perczre állapította meg Tóth Ödön választási elnök. A szavazás eredménye községenként a következő:

	Szabó	Boda
Agárd	—	151
Alsónyék	105	—
Báta	25	83
Báticaszek	128	74
Decs	201	27
Mözs	47	70
Ócsény	160	3
Pilis	42	2
Simonmajor	—	8
Szekszárd	181	561
Tolna	309	39
Várdomb	17	14
	1215	1032

E szerint Szabó Károly 183 szavazattöbbséggel képviselővé választatott s a mandátumát még aznap este át is vette, szép beszédben köszönve meg a kerület bizalmát. E helyen felemlítjük, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi m. kir. miniszter saját magától, anélkül, hogy Szabó megválasztását hivatalosan hírül adták volna neki, a következő sürgönyt intézte Szabó Károlyhoz, az új képviselőhöz: *Megpálasztatásod alkalmából szívemből melegen üdvözöllek.*

Kossuth.

A választás után, e hó 16-án Decs is üdvözölte Kossuthot a következő sürgönnnyel:

Nagyméltósága Kossuth Ferencz uranak, mint a 48-as független párt elnökének Budapest.

Szeretett képviselőnk Szabó Károly fényes diadala alkalmából hódoló tisztelettel üdvözöljük Nagyméltóságodat.

Kis Szél Mihály,
decsi bíró.

— **Eljegyzések.** Bér Dezső, a Szekszárdon is lakott rajzolóművész eljegyezte Bleuer Bóskét, Bleuer Lajos nyíregyházi földbirtokos leányát.

Löwy Mihály bátaszéki bor- és gabonakereskedő, Bonyhádon eljegyezte Stern Elvirát, Stern Miksa pénzügyi tisztviselő leányát.

— **Pécsi löverseny.** Mult heti számunkban megemlékeztünk a pécsi löverseny tolnamegyei nyerteséről. A közlemény írója azonban a nyertesek névsorából véletlenül kifelejtette Bernáth Béla szolgabíró nevét, ki báró Jeszenszky Józsefné, hídvegi pompás két paripáján a 20 kilométeres ügetőverseny első díját, a 400 koronát s a tolnamegyei lötenyészési bizottság hatalmas ezüst serlegét nyerte el. Készséggel igazítjuk helyre tévedésünket.

— **Uj községháza.** Alsónánán szép új községháza épül.

— **Szakcsi vásár.** A pünkösdi első napjára eső szakcsi vásár június hó 20-án fog megtartatni.

— **Uj vasutak és hidak.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hir szerint már legközelebb kiírja a pályázatot azoknak a vasutaknak és hidaknak építésére, amelyeknek terve már elkészült. Ezek között van a baja-báticaszéki hid a meglévő vasutakhoz csatlakozó vonalakkal is.

— **Pusztító zivatar Bonyhád fölött.** Mint tudósítónk írja, vasárnapon délután pusztító zivatar vonult el Bonyhád fölött. A szecskei és bonyhádi hegycsúcsok a jég elverte a szőlőt, melynek nehéz lesz a szenvedett kárt behozni. A mélyebb bonyhádi utcákban oly magasan állt a víz, hogy behatolt az ablakokon és a bútorok uszni kezdtek. Az árokban disznó-olákat, tetőrészeket lehetett uszni látni. A kár igen jelentékeny. A zivatar hétfőn megismétlődött.

— **Adakozás a tűzkárosultaknak.** A folyó évi április hó 2-án Bata községben kiűtött tűzvész által kártszenvedettek részére Cziko községben Gáspár Endre segédjegyző — ki e szerencsétlenül járt községnek szü-

löttje — gyűjtést eszközölt, melynek eredményét az előjáróság útján a völgyeségi járás főszolgabírájához felterjesztette. A szerencsétlen tűzkárosultak felszegélyezéséhez a következők járultak: Teppert József plébános 2 kor., Perényi Pál segédlelkész 1 kor., Dubniczky László segédlelkész 1 kor., Gebauer József körjegyző 2 kor., Gáspár Endre segédjegyző 2 kor. 15 fillér, Reisz János bíró 1 kor., Guttján Rezső pénztárnok 2 kor., Gasz József postamester 1 kor., Gasz Józsefné úrnő 1 kor., Gasz Aranka kisasszony 1 kor., Walter Ádám kántortanító 40 fillér, Récsi Rezső tanító 50 fillér, Walter Antal tanító 1 kor., Jáhn Jakab mocsényi bíró 1 kor., Guttján Vilmos mocsényi korcsmáros 1 kor., Breining András Palatinca 2 kor., Krasz Ádám Palatinca 2 kor., Werner Ádám Palatinca 45 fillér, Weber Lajos Bonyhád 1 kor. és Heigl Gyula Bonyhád 1 korona.

Összesen: 24 kor. 50 fillér.

A gyűjtő ezton is köszönetét fejezi ki a jószívű adakozóknak.

— **Katonai lóvásárok.** Tamásiban június hó 1-én, a katonai kormány hataslovakat akar beszerezni, ezért megvesz 4 évestől 7 évesig erős jól kifejldött lovakat 158 centimétertől egész 166 centiméterig. Sok szerencsét kívánunk a vásárt csináló kormánynak, de még nagyobb az eladó gazdáknak. — A pécsi 8-ik honvédszázad ezred pótlóavató bizottsága Szekszárdon, a „Szekszárd Szálló” udvarán folyó évi június hó 6-án katonai hatasló vásárt tart. Vesznek 4—7 éves, 158—166 centiméter magas, jó dereku és hataslónak alkalmas, lólevéllel ellátott lovakat.

— **Földbérleti vállalkozás Tamásiban.**

Köztudomásu dolog, hogy Esterházy herceg orzari uradalmában a bérletek folyó hó 15-én jártak le és a Tamásihoz közel fekvő birtok részekre a tamási-i mezőgazdák, a mint tamási-i tudósítónk írja, külön-külön csoportba alakulva, ajánlatokat nyújtottak ke kisebb-nagyobb birtokokra, hogy azokat maguk között kiparcellázva gazdálkodhassanak. Természetesen az ily konzortiumok szövetezetté alakulnak és egymásért teljes felelősséget vállalva tették meg az ajánlatokat. A terv szép és hisszük, hogy a földbirtokos kegyur Esterházy Miklós herceg, kit e hó végére várnak Tamásiba, nem zárkózik el attól, hogy birtokának egy némely részét parcellázva, kisebb gazdák részére ki ne adná. Tudjuk nagyon jól, hogy a főur atyjá jó szive mindenkor szives érdeklődéssel vette mindama mozgalmakat, a melyek a szegény magyar munkásnép és a kisebb gazdák jövőjét minél jobban és szebben akarják biztosítani.

— **Felhőszakadás és jégeső.** Tamásii levelezőnk írja: A tamásii határt f. hó 13-án nagy veszély fenyegette, mely majdnem elviselhetetlen csapásként súlyosbodott volna a szegény mezőgazdákra, ha a mindenünnen tornyosuló vész felhők rémes mordulással a határra zudították volna jéges terüket. Délután 5 óra felé irtózatossá záporral mogyoró nagyságu jégek hullottak, melyek csakhamar fehérre tették a földet. Az egész veszedelem jó háromnegyed óráig tartott, azután az esőzés is elállott. A szegény, természetüket féltő gazdák aggódva mentek ki a határra, konstataálni a kárt, de hál' Isten, legnagyobb részt megnyugodva tértek vissza, mert a határban, a merre a szántóföldek vannak, semmi kár nem volt észlelhető, a szőlőhegyeken pedig az ugynevezett Kishenyén a kárt 50 %-ra, a Várhegyen pedig 15—20 %-ra becsülik, a szőlőhegyek többi részein a földlehardáson és az iszapbeöntésen kívül kár nem esett nálunk. A jég keletről jött, a vész felhők nyugat felé tornyosulva tovább vonultak. A szomszédos községekben mindenhol, a jégeső tett kisebb-nagyobb kárt.

— **Tűz Mehrwerth Lajos pusztáján.** Szerdán délután tűz ütött ki Mehrwerth Lajos, az alsótemető mögött levő pusztáján, ismeretlen okokból. Leégett az épület, összes mellékhelyiségeivel együtt. Körülbelül 4000 korona a kár. Érdekes, hogy a tűz eloltására maga a főparancsnok Boda Vilmos és fia sietett ki kevesed magával, mert a tűzoltók nagy része lemondott a választásból kifolyólag.

— **Helyreigazítás.** *Hajt* Gábor úr, a „Szegezdi Takarékpénztár“ igazgatója felkért bennünket annak kijelentésére, hogy téves a „Tolnamegyei Közlöny“ egyik cikkében megjelent ama állítás, mintha ő a főispáni ebédre hivatalos nem lett volna. Meghívták idejében, de gyengélkedésére való tekintetből bejelentette elmaradását.

— **Vidéki rendőrkapitányok értekezlete.** A vidéki rendőrkapitányok, negyvenöt, értekezletre Andrassy-ut 39. számú vendéglőben e hó 18-án Budapesten gyűltek össze, a hol több felszólalás után elhatározták, hogy a kormánytól a vidéki rendőrség államosítását kérik. Az értekezlet tagjai a mai nap folyamán tisztelegtek *Andrassy* Gyula gróf, belügyminiszternél, a ki előtt *Molnár* Lajos szekszárdi és *Vasváry* Artur segesvári rendőrkapitányok irták le a vidéki rendőrkapitányok helyzetét. A belügyminiszter válaszában hangoztatta, hogy ha az államosítást ez idő szerint nem is ígérheti meg, de belátva a rendőrkapitányok helyzetének tarthatatlanságát, tudatában van annak, hogy ezen valamiképpen segíteni kell és segíteni is fog. Ezután a küldöttség *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnöknél tiszteleg, a ki a belügyminiszterrel egyértelmű választ adott és kilátásba helyezte a rendőrségek függetlenítését és az illetmények alapos javítását.

— **A magyar földéhség amerikai szempontból.** *Daranyi* telepítési eszméinek immár Kanadában is akadott követője. Egy földparcellázó és telepítő részvénytársaság alakult, mely a magyar földéhséget teszi meg — alaptökének. Ezen „jőnevű“ intézetnek különben egyedüli célja a földmivelő és gazdaközönséget Kanadába való kivándorlásra és letelepedésre csábítani. A telepesnek aztán az olcsón vásárolt silány földterületeket nagy haszonnal eladja. E célból *Winnipeg* kanadai városban „magyar települők központi irodáját“ nyitotta meg. E vállalati iroda hazánk földmivelőit és gazdaközönségét hangzatos ígéretek mellett, a kivándorlásra csábító levelekkel és nyomtatványokkal árasztja el. Tartalmuknál fogva ezek a levelek igen alkalmasak lévén a közönség megtévesztésére, a belügyi kormány beleavatkozása vált szükségessé. Több szomorú eset alapján, nehogy még többen kerüljenek a lelketlen ügynökök kezébe, a belügyminiszter elrendelte e levelek és nyomtatványok elkobzását. Elrendelte továbbá, hogy a törvényhatóságok a legkiterjedtebb módon világosítsák fel a közönséget e vállalat piszkos üzemeiről. Együttal arról is, hogy az eladásra szánt kopár földterület több ezer kilométernyire fekszik a tengerparttól, zord, hideg vidéken, hol a tél hét hónapig tart. Egyébként e részvénytársaság leveleit a cég megnevezésével ellátott zöldecs borítékokban küldi szét és ilyeneket a községi előjárásokhoz is intéz. Mégis csak rágalom az, hogy nem ismernek miniket a külföldön.

— **Kidőlt telefon oszlop.** Folyó hó 15-én, mikor a reggeli vonatról a választók a városba bevonultak a Dunavédegát-társulat távbeszélőjének a főgimnázium mellett elhelyezett egyik oszlopa kidőlt s az épen arra haladó banderisták közé esett. Ezekben ugyan nem tett kárt, de ráesett az ott nézegető *Pozsgai* Gyula nevű polgári iskolai tanulóra, aki fején súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Halálhírek.** *Preinesberger* Gyuláné szül. *Adrovicz* Mariska, nyugalmazott pénzügyi számellenőr neje Szekszárdon mult szombaton 28 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután ment végbe nagy részvét mellett.

Szalmásy Irma férj. *Kutnyánszky* Istvánné folyó hó 15-én este 11 órakor a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 25-ik, boldog házasságának 6-ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt Decsen. A boldogult hült tetemét folyó hó 17-én d. u. 3 órakor helyezték örök nyugalomra. Halálát gyászolják: *Kutnyánszky* István férje, *Kutnyánszky* Béla, Ilonka gyermekei, *Szalmásy* Ferencz apja, *Devecseri* Szalay Vilma anyja, *Szalmásy* Elek, Nándor, Lenke, Sándor testvérei, id. *Kutnyánszky* István apósa, *Pozsár* Teréz anyósa, *Szatmári* Elekné, *Hügye* Vendelné szül. *Kutnyánszky* Ida, *Simrák*

Károlyné szül. *Kutnyánszky* Róza sógornője és *Kutnyánszky* József sógora.

— **Vonatkisziklás.** Vasárnap reggel a személyvonat előtt haladó tehervonattal bal-est történt Pinczehely állomáson, ahol a helytelen váltóállítás következtében kisziklott és 14 teherkocsi összezúzódott. Az utasok közül szerencsére senkinek sem esett baja, azonban *Györe* Sándor fékező, aki a kisziklás pillanatában az egyik kocsiában állt, súlyos sérüléseket szenvedett, különösen jobb lábán. A szerencsétlen embert csak úgy lehetett kiszabadítani a két kocsi közül, hogy az egyik kocsi oldalát lefűrészelték. Györét rögtön orvosi segélyben részesítették, lábát azonban le kell vágni. A tehervonat eltorlaszolta a még mindig egyvágányú vonalat és így a személyvonat azon nem mehetett át. A Pécsről Budapestre közlekedő ellenvonat utasai átszálltak és az így megüresedett vonatra szálltak át a Budapestről jövő utasok, akik a nyolcz órai dombóvári vonattal értek Pécsre. Még az éjjel hozzáláttak az eltakarításhoz és a nappali gyorsvonatok már fennakadás nélkül közlekedhettek mindkét irányban. A kisziklás okának kiderítésére Zágrárból még vasárnap kiszállt az üzletvezetőség bizottsága.

— **Rászakadt a part.** *Schmideg* Mór-nak, a szekszárdi vámház közelében levő téglagyáránál dolgozó *Jó* János szekszárdi lakos munkásra, amint a földet hányta, a három meter magas part reá szakadt. *Jó* súlyos sérüléseket szenvedett felsőtestén.

— **Névváltoztatások.** *Mutsenbacher* Zsigmond Ödön szekszárdi illetőségű, budapesti lakos, a budapesti mintarajziskola kiváló tehetségű növendéke vezetéknevének *Mikló-sira* — *Veldin* Ferencz kajdaci születésű, csurgói tanítóképezdeje növendék vezetéknevének *Völggyire*, — *Unger* Kornélia majsai tanítónő vezetéknevének *Várnaira* kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Néptanító urak szíves figyelmébe.** Vizagalapok 100 darabonként 1 korona 10 fillérért kaphatók *Báter* János papir- és írószer-kereskedésében Szekszárdon, Kaszinó-bázár.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Durmics* Mihályné 46 éves szekszárdi lakos, mult szombaton férjével perlekedett s ennek jelenlétében öngyilkossági szándékból egy pohár borba vegyített marólugot ivott. A méreg ugyan veszedelmesen összeégette az asszonyt, de a dr. *Komáromy* Gyula orvos által gyorsan nyújtott segély folytán megmenekült a haláltól.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter a Tolnavármegyei muzeum könyvtár alapszabályait jóváhagyta.

— **Hirtelen halál.** A főispáni beiktatás alkalmával Szekszárdon hétfőn este rendezett kivilágítást néző ezer meg ezer ember között ott volt özv. *Schlézinger* Mórné is. A „Szekszárd Szálló“ előtt a teljesen egészséges 59 éves asszony hirtelen összeesett. Kocsin szállították lakására, de mire haza értek vele, már halott volt. Az utcákat megtöltő nagy embertömeg hullámmása annyira felizgatta *Schlézinger* német, hogy szívészélhűdés érte.

— **Országos vásárok.** Szekszárdon az áldozó csütörtöki országos állat- és kirakodó vásárt folyó hó 21-én, a kalocsai országos vásárt pedig június hó 4-én és 5-én tartják meg.

— **Fürdő megnyitás.** *Frank* Miksa a szekszárdi gőzfürdő tulajdonosa, aki a fürdő át-alkításával és rendbentartásával azt kellemessé és használhatóvá tette, a fürdővel kapcsolatos nyári uszodát ma nyitja meg. Az új tulajdonos eddig tapasztalt előzékenysége biztosítékot nyújt arra, hogy a fürdőt látogató közönség minden igénye kielégítést fog nyerni.

— **A választás után.** Népünk tiszteletreméltó higgadsággal és érettséggel viselkedett mindkét választás alatt s annál inkább csodálkozást kelt, hogy most választások után, mikor a szenvedélyek lecsillapultak s a béke helyreállta jogosan volt várható, sajnálatos összeütközések történek. A sióagárdi bucsun a tolnai bábosokat elűzték, viszont a tegnapi

tolnai hetipiaczra menő sióagárdiakat a köz-ség előtti kápolnánál váró tolnaiak nem engedték be a községbe.

— **Lövöldöző mezőőr.** *Vig* István szekszárdi földművesre, amidőn szőlőjéből kocsin hazafelé hajtott, rálöttek. A golyó *Viget* a nyakán találta s ott könnyebb természetű sérülést ejtett. A sérült a lövéssel *Orbán* Ferencz mezőőrt gyanusítja.

— **Borzasztó halál.** A bonyhádi villanytelepen f. hó 16-án reggel a jégkészítő gépezetet akarta leszerelni *Wagner* Gyula fő-szerelő, akit a társaság e célból Bécsből küldött le. Mikor a jégszekrényt emeltyű segélyével a kocsira akarták tenni, a 15 métermázsás szekrény erős nyomás folytán félrecsuszott s *Wagner* Gyulát maga alá temette. A szerencsétlen ember koponyája teljesen összelapult s agyveleje is kiömlött. A szerencsétlenség oka *Wagner* maga, mert ő lett megbízva a gépezet szétszedésével és munkástársai az ő utasításai szerint jártak el.

— **Mi a legnagyobb ajándék?** Minden-esetre, ha az egész világot megkapjuk. Erről a következő hirt olvassuk „*A Nap*“ május 17-iki számában: **Egy egész világot!** Kellemes meglepetést szerzett vevőinek *Dörge* Frigyes bankháza azzal az egy méter nagyságú, sokszínű világtérképpel, amelyet most adott ki. A legújabb fölfedezéseket szemmel tartó térkép elkészítését a bankház egyik legelső budapesti kartografiai műintézetre bízta, amely feladatát kiváló magyar szak-tudósok vezetésével és közreműködésével mesteri módon oldotta meg. Valóban fősleges egy ilyen pedagógiai jelentőségű munka nagy gyakorlati értékének méltatására a szót pazarolni. Csupán azt kell nyomatékkal hangsúlyoznunk, hogy ezt a művészileg és technikailag elsőrendű *Dörge*-féle világtérképet ingyen bocsátja közre a bankház, ami minden-esetre meleg elismerést érdemel, hiszen a térkép előállítása tetemes költségekkel jár. Meg vagyunk róla győződve, hogy *Dörge* Frigyes bankházának ez a különleges és előkelő reklámja olvasóink köréből is tömredék új vevőt szerez, miért is utalunk a népszerű bankház osztálysorsjegy osztályának jelentésére, amelyet mai számunk hirdetési rovatában talál az olvasó.

— **A gyanakvó vásárló.** *Klein* Mór dunaszentgyörgyi lókupecz a f. hó 14-iki paksi vásárra szintén elment, a hol *Grünbaum* Ferencz szatócs és korcsmáros üzletébe betért szivar vásárlás végett. *Klein*, bár részére a szivart mindjárt kiszolgálták, az üzletből nem távozott, hanem az ott szintén vásárlás végett megjelentekkel beszélgetett. A mikor távozni akart, a szatócsot azzal gyanusította, hogy az asztalra letett pénzét ellopták s e miatt vele dulakodni is kezdett, sőt annak pénzes fiókját is fel akarta törni. *Klein* meglehetősen részeg állapotban volt s alapos a gyanu, hogy a pénzt máshol vesztette el, vagy több pénze, mint a 10 koronás arany, a melylyel fizetett, nem is volt.

— **Meglopta az urát.** *Galló* Katalin csak a fűzfa alatt szerzett jogot arra, hogy *Kis* János paksi lakost urának szólítsa, de evvel a szócskával a vadházasság szegyenét legalább az avatatlank előtt el lehet — s ez általában úgy látszik jól esik az illetőknek — rejteni. Nem is volt köszönet a *Galló* Kata hűségében, mert ott hagyta *Kist* s ráadásul ennek távollétében betört lakásába s onnét 17 korona értékű ruhaneműt elloptott.

— **Megszökött feleség.** *Horváth* József gyapapusztai lakos felesége, szül. *Óri* Julianna, f. hó 11-én, mig férje munkában távol dolgozott az összes élelmi szert, ágy és ruha neműt összecsomagolta és vele szüleire Duna-földvára megszökött.

— **Ismeretlen tolvajok.** *Szeniczey* Géza hegyes pusztai lakos kárára mult hó 21-ére virradóra 2 pár lószerszámot és egy köpenyt elloptak. Az elloptott szerszámot a *Simon-major* községhez tartozó *Julia* pusztá határában megtalálták, a tetteseket azonban kézrekeríteni nem sikerült.

— **Eltemetetlen hulla.** Szekszárdon a Benedekszurdikban vasárnap meghalt *László* József 81 éves kéregető, de hozzátartozói nem temették el, hanem szerdái az ottani pinczelakásban tartogatták, éjjelre pedig ki-

tették a lakásuk elé. Tudomására jutván ez a hatóságnak, dr. *Hirling* Adám polgármester azonnal intézkedett a hulla eltakarítására és azt még szerdán eltemette.

Tolnavármegye főispánjai.

Irta: Kovách Aladár.

(Folytatás és vége.)

1845. júl. 28-án Ürményi *Ürményi József* iktatták be a főispáni székbe.

1848. május 8-tól 1849. febr. 9 ig és ez évi június 12-től augusztus elejéig Sztankoványi *Sztankoványi Imre*.

1850—1860. †

Nem volt főispán.

1861. január 7-én ismét *Sztankoványi Imre* lett beiktatva.

1862—1865-ig Jobbaházi *Döry Gábor*.

1865—1875-ig ismét *Sztankoványi Imre*.

1875. május 12-től 1884. október 14-ig bonyhádi *Perczel István*.

1884. decz. 10-től 1905. deczemberig sárvár-felsővidéki gróf *Széchenyi Sándor* v. b. t. tanácsos.

Ime Tolna vármegye főispánjainak névsora a magyar királyság megalapításától kezdve a legújabb időkig. A névsor a mohácsi vészig nyilván hiányos és kiegészítésre vár, a mennyire azt a fenn maradt régi okiratokból majd kiegészíteni lehet; még így is, ebből a régmúlt időből mennyi országos hírű fényes név ragyog felénk! E díszes ősi névsort hazánk egyik kimagasló alakjának *Zrínyi Miklósnak* neve zárja be. Ezután következik egy jól megtoldott hosszú évszázad, amidőn pusztító uralom hatalma alatt nyögött vármegyénk. Ezt követte majdnem évszázados idő, amidőn az egyházfők egymástól mintegy örökségképp vették át vármegyénk főispáni székét; míg végre 211 év után visszakerült a szék vármegyénk vezető férfainak kezeibe. Egymásután látjuk vármegyénk jeles családjainak sarjait: az *Apponyi* és *Széchenyi* családokból két ízben, *Sztankoványi*, *Döry* és *Perczel* családokból egy-egy ízben a főispáni székben ülni, s most Felsőes királyunk kegyelmes rendelkezéséből e díszes névsort megkezdett főuri családnak sarjára került ismét a sor.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Reisz Antal* h. plébánost vémei plébánossá nevezte ki.

Lelkészválasztás. A löcsei ágost. ev. egyházközség a megüresedett lelkesi állásra egyhanglag *Ilgen Antal* gyönki lelkészt választotta meg.

Muzeum, közintézetek ügyei.

A muzeum megtekintése. A muzeum rendezés alatt álló néprajzi osztályának megtekintésére dr. *Semayer Vilibald* a nemzeti muzeum néprajzi osztályának igazgató őrre, a múlt héten Szekszárdon volt, mely alkalommal az őt foglalkozásokhoz és házberendezéshez tartozó tárgyak szakszerű elhelyezésének általános irányelveit állapította meg az osztály őrrel, ki a további szakszerű és részletes elhelyezést pünkösdig be fogja végezni; a népviselet, szövés, fonás és női kézimunkák körébe tartozó s az osztályőre által az emeleti folyosón már teljes rendben és izlésesen csoportosított tárgyak szakszerű elhelyezése is megnyerte. Dr. *Semayer* tetszését s a sarközi népviseleti tárgyak szépségét kiemelő elrendezés különösen is magára vonta figyelmét. Ugyanezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a könyvtárterem is ebben a hónapban teljesen elkészül s így gróf *Zichy Gyula* megyés püspök látogatása és bérmálása alkalmával ugy a helybeli, mint a vidékről jövő közönség akadálytalanul szemlélheti meg a muzeumot is.

Ajándék a muzeumnak. Főtisztelendő *Biró Imre* dunaföldvári plébános egy nagyobb és több kisebb bronzkorbelti urnát ajándékozott.

TANÜGYI HIREK.

Iskolalátogatás. *Lád Károly* miniszteri biztos, a szekszárdi polgári iskolák megvizsgálására a jövő héten városunkba érkezik s egyidejűleg meglátogatja a paksi állami polgári fiúiskolát is. Kir. tanfelügyelőnk mindenütt kísérni fogja.

Záróvizsga. A jegyési urad. rk. iskolában f. hó 17-én tartatott meg a záróvizsga. *Varga Ilona* tanítónő szép eredményt mutatott fel iskolájában. A vallástant *Fehér Márton* tanította, melyből, valamint a többi tantárgyakból is, nagyon jól, bátran és szabatosan feleltek a kis nebulók. A nagy számmal jelen volt meghívottak *Bezerédj* Andor vendégei voltak, hol a fölköszöntők sem hiányoztak. Ebéd után a csinos parkban tölt el az idő.

Felvétel tanítónőképző-intézetbe. A győri állami tanítónőképző-intézetbe felvételért május 31-ig kell folyamodni.

Tanfolyam. Tanítónőképző-intézeti tanárok számára júl. 2—28-ig tanfolyam fog tartatni, melyre esetleg polgári iskolai tanárok is felvétetnek. Segély 100 korona és lakás. E hó végéig kell jelentkezni a kir. tanfelügyelőségénél.

Pályázat. A pápai állami fiú tanítónőképző intézetbe való felvételért e hó végéig lehet folyamodni.

SPORT.

Ausztria vítőrbajnoka. A bécsi Akadémie der Fechtkunst vasárnap és hétfőn rendezte vívőversenyét Ausztria kard- és vítőrbajnokságáért. A vítőrbajnokságot a kitűnő és többszörös bajnok, *Mészáros Ervin* tolnai uhlánushadnagy nyerte meg, nagy fölönnyel győzve le összes osztrák ellenfeleit. A kardbajnokságért vívott versenyben *Mészáros Ervin* második lett.

MULATSÁGOK.

Zászlószentelés. Egy derék és pártolásra méltó egyesület, „A Bátaszéki Katolikus Legényegylet” f. évi május hó 30-án és június 4-én zászlószentelési, illetőleg zászlószög-beverési ünnepélyt rendez. A zászlóanyai tisztet *Góczy* Nep. Jánosné urnő vállalta el. Az ünnepélynek különös fényt ad az a körülmény, hogy az egylet fennállásának 8-ik évfordulóján zászlaját *Zichy Gyula* gróf püspök fogja fölszentelni. Az egylet vezetősége arra kéri mindazokat, a kik a zászlószög-beverési ünnepélyen megjelenni hajlandók, hogy megérkezésük idejét és a résztvevő tagok számát a vezetőséggel legkésőbb f. évi május hó 28-ig közöljék. Az ünnepély sorrendje: *Május 30-án.* Dél előtt fél 10 órakor gyülekezés az egyesület helyiségében, onnan indulás a zászlónyáért, *Góczy* Nep. Jánosné urnőért és vele a templomba. A bérmálás befejeztével Öméltósága *Zichy Gyula* gróf püspök ur fölszenteli a zászlót. Zászlószentelés után visszavonulás a zászlóanya házához és az egyesület helyiségébe. *Június 3-án.* Délután 6 órakor a vonaton érkező vendégek fogadása és elszállásolása, esetleg ismerkedési est. *Június 4-én.* Dél előtt 9 órakor gyülekezés az egyesület helyiségében, onnan indulás fél 10 órakor a zászlónyáért és vele a templomba. 10 órakor szent mise. Szent mise után átvonulás az ipartestület kerthelyiségébe szögbeverési ünnepélyre. Az ünnepi beszédet főt. *Wölfel* Ferencz, a szekszárdi kath. Legényegylet elnöke mondja. Ezt követi a zászlószögek beverése. Déli 1 órakor diszebed az „Arany naphoz” címzett vendéglőben. A diszebednél az egyszerűbbnek ára 1 korona 40 fillér;

a négy fogásosé 2 korona 80 fillér. (A résztvevőktől kérjük a mellékelt jelentkezési íven annak a jelzését is, hogy melyiken kívánnak részt venni.) Este 7 órakor vacsora rendelés szerint. 8 órakor színi előadással egybekötött táncmulatság. Szinre kerül *Bodnár Gáspár* „Vissza a műhelybe!” című 3 felvonásos színműve.

NYILTTÉR.

E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

Nyilatkozat!

A „Tolnamegyei Közlöny” f. évi május hó 17-én megjelent 20 ik számában „A főispáni diszebed és a véletlen” cím alatt megjelent közleményre a következőket tartom szükségesnek közzétenni.

Előre bocsátva azt, hogy az ebéd rendezésével Öméltósága a főispán ur csakugyan engem bizott meg, kijelentem, hogy *Apponyi Géza* gróf ur Öméltóságát ebből kifolyólag semmi néven nevezendő felelősség vagy nehezítés nem érheti, s hogy e tekintetben minden felelősséget magamra vállalom.

Ezt a körülményt a cikk írója is igen helyesen, kétségen kívül helyezvén, hozzá a névtelenhez, mint általa is illetékesnek elismert olyan ember, ki a felelősség alul kibujni nem is akarok, a következő választ intézem.

Öméltósága engem ebben a kérdésben teljes bizalommal tisztelt meg, tehát, hogy úgy fejezzem ki magamat, felhatalmazásom az ő részéről korlátlan volt. Korlátozta azonban a meghívók száma tekintetében való terjeszkedésem lehetőségét, a megyeház e célra felhasznált helyiségeinek befogadási képessége.

Eljárásom a következő volt.

Legelőször elhelyeztettem a megyeház nagytermében, s az ebből nyíló kis gyűlésteremben és lépcsőházban (ahol még soha terítve nem volt) annyi asztalt, amennyi elfért. Azután kiszámítottam, hogy ezeken hány terítékre van hely, megállapítottam, hogy 330 terítéknél több el nem fér. Ekkor felutaztam Budapestre, megrendeltem *Kovács E. M.* vállalkozónál a 330 terítékű ebédet s még azon éjjel vissza jövén, hozzá fogtam a meghívók kibocsátásához.

Ezen kibocsátásnál szem előtt kellett tartanom a következőket:

1. hogy gróf *Apponyi Géza* felkért arra, hogy az általa külön meghívandók számára 40—50 helyet tartsak fenn.

2. hogy a vármegye, a beiktatási ünnepélyre, hagyományos régi szokásához képest *Fehér*-, *Somogy*- és *Baranyavármegyék* közönségeit meghívta.

Ez utóbbi czímen, minden küldöttségre 5—5, vagyis összesen 15 egyént vettem combatioba, a főispán ur külön meghívásai számára fentartott 50 helyelyt együtt tehát a kibocsátás pillanatában 65 helyet lefoglaltak kellett tekintenem. 330—65 = 265. Összesen 265 meghívót lett volna tehát szabad tulajdonképen kibocsátanom.

En azonban úgy gondolkodtam, hogy ennyi ember között bizonyára lesz több olyan, aki vagy beteg, vagy távol van, vagy el van foglalva, szóval lemond, kibocsátottam tehát 300-on felül meghívót, mert tudtam, hogy a másodsorban meghívottak a legritkább esetben méltányolják azokat a nehézségeket, melyek az ilyen esetben felmerülnek, s rendszerint subjectiv indítékokat keresnek ott is, ahol erre igazán semmi alap nincs.

Később, már az első kibocsátás után tudtam meg Öméltóságától telephonon Budapestről, hogy csak 25 meghívót adott ki; hogy továbbá *Baranya*- és *Somogyvármegyék* küldöttségeire nem kell számítanom, mert ezek a vármegyék a beiktatáson részt nem vehetnek, s egyszerűsmind hogy a pécsi róm. kath. kör szintén küldöttségileg fogja magát képviseltetni.

Ekkor be nem várva az első ízben meghívottak részéről érkezendő lemondáso-

kat, néhány újabb meghívót bocsátottam ki, mert intentióm az volt, hogy a vármegyének minden vidéke, s a megyei társadalomnak lehetőleg minden rétege képviselve legyen.

Mikor azután az előre számításba vett lemondások beérkeztek, s egyesek részéről jóakarattal figyelmeztetve lettem egyes, szándékomon kívül sérelmet szenvedett méltányos igény kielégítésének szükségessége, a legnagyobb készséggel bocsátottam ki újból körülbelül 20—25 meghívót. S itt konstatalok egyet: nem tudok egyetlen embert sem, akit más ajánlott s én meg ne hívtam volna.

A dolog vége aztán az lett, hogy mivel az utolsó pillanatig várt pécsi küldöttség elmaradt, néhányan pedig nem jelezték elmaradásukat, a 330 egyénre terített asztaloknál körülbelül 20 hely üresen maradt. Ez azonban csak akkor derülvén ki, a mikor már a megjelentek helyét foglaltak, természetesen nem volt többé lehetséges a dolgon változtatni.

Ezek után általánosságban kijelentem, hogy engem semmiféle animozitás a reám bizottak ellátásában nem vezetett, s kötelességszerűen igyekeztem lehető objectivitással olyan szempontok szerint eljárni, melyek véleményem szerint az új főispánra nézve is figyelemre méltók lehetnek.

S most térjünk át a részletekre!

A fővádpont az, hogy úgy tűnt fel az ebéd, mintha a »Szabó-párt« ebédje lett volna, mert »Boda-pártiak« nem hívtattak meg, a »Szabó-pártiak« pedig, ha egyéb jogcímük nem is volt, meghívtattak.

Hát névtelen cikkíró ur ez egy szemtelen, hazug rágalom! Ime a bizonyíték.

A szekszárdi választókerületből — mert hiszen itt erről szól a nóta — elmaradásukat ki nem mentették, tehát azt kell feltételeznem, hogy jelen is voltak, de legalább meg voltak hívva: Ágoston István, Ács Vendel, Áldor Ödön, Boda Vilmos, Bús Lajos, dr. Bartal Cornél, Brebovszky Elemér, Beke Ferencz, Erdős Gábor, Fejős Imre, dr. Fent Ferencz, Fekete Ágoston, Ferdinand János, Fejős Károly, Füglein János, Földes László, Goldberger J. Mór, dr. Hangel Ignác, Holndonner Ferencz, dr. Hirling Ádám, Haugh Béla, dr. Herczeg Gyula, Hoffmann Sándor, Holub János, br. Jeszenszky Ödön, Janosits Károly, Jasek Sándor, Kovács Dávid, Kövessy Ödön, Kliegl Lajos, dr. Kramolin Gyula, Kiss Károly, Kálmán Károly, Krammer János, Krautsack József, dr. Leopold Kornél, Leicht Lajos, László Lajos, Lauschmann Ödön, Mehrwerth Ferencz, dr. Müller Ferencz, Molnár István, Mihályffy Lajos, Markovits Jenő, Nagy György Hangonyi, Nits István, Örfy Lajos, dr. Örfy Gyula, Perlaky József, Pártos Zsigmond, Pap Gyula, Patoky Jákó, Pazár Dezső, Raisz József, Rác József, dr. Szabó Gyula, dr. Sonnevend Frigyes, dr. Szászi Endre, Szeghy Sándor, Szondy István, Schneider János, Szabó Ferencz, dr. Sztanó Sándor, Tenczinger Lajos, dr. Török Ottó, Tomcsányi Lajos, Török Béla, dr. Tanárky Árpád, Tekus Vilmos, Varasdy Lajos, Végess János, Wilezek Sándor, Wosinszky Mór, Varga Ferencz, Vinokovits Vincze.

Továbbá, Bajó Pál, Bodnár István, Dúzs Dániel, Döry Pál, Dömök Péter, Dömötör László, dr. Éri Márton, br. Fiáth Elemér, Forster Zoltán, Földvári Mihály, Gyergyai Dezső, Gyórbíró Benő, Hány Béla, Hauk Antal, Horváth József, dr. Hagymássy Zoltán, Kurcz Vilmos, Kommandinger Kálmán, Kórody József, Kovács Aladár, László Géza, Máthás Kálmán, Molnár József, dr. Martin József, Morvay László, Mayer Alajos, Malicsek Ödön, Nyitray Lajos, Nagy László, Plank Gyula, Rill József, dr. Rubinstein Mátyás, Szévald Oszkár, dr. Sztankovics Imre, dr. Spányi Leó, Simontsits Elemér, dr. Szentkirályi Mihály, Török Pál Majsai.

Megejtett puhatolódzásaim szerint az előbbi csoportban felsoroltak Boda Vilmos urra, az utóbbi csoportban említettek Szabó Károly urra szavaztak.

Az előbbieket 75-en, az utóbbiak 38-an vannak. Ha most ebből leüti jobbról is balról is, a megyei tisztviselők és alkalmazottak számát, a kik talán még ön szerint sem pártállásuk miatt, hanem azért hívtattak meg, mert a vármegyét szolgálják, akkor arra az eredményre jut, hogy meg volt hívva 67 Bodapárti és 20 Szabópárti.

Azt hiszem, egész tárgyilagossággal kérhetem a nyilatkozatainkat olvasó, mélyen tisztelt közönséget, hogy az ön szavahihetőségét a fentebbi bizonyíték világításában szíveskedjék megbírálani.

Borzák Endre tiszteletes ur — igaz, hogy csak, mikor figyelmemet felhívták, — de szintén kapott meghívót; rajta kívül azonban a ref. egyház képviselőjében meg voltak hívva a lelkesi karból Dömök Péter kiérdemült esperes, Kátai Endre jelenlegi esperes, Székly Géza, Szabó Károly, Kálmán Dezső és Bús Lajos lelkesz urak.

Neveltséges kifogás az, hogy a főgymnáziumi tanári kar tagjai közül nem a rangidősebbek lettek meghívva.

Már arra csakugyan nem gondoltam, hogy a meghívók kibocsátása előtt, előbb még a különböző testületektől ranglistát kérjek! Biztosíthatom azonban a cikkíró urat, hogy megbántani senkit sem akartam közülök; amit önnel szemben minden kétséget kizárólag igazol az a levelem, melyet e tárgyban a főgymnázium i. t. igazgatójához intéztem, s amelynek tartalmáról, ha kell, az igazgató ur bármikor szolgálhat felvilágosítással.

De impertinens hazugság az, hogy csak a fiam osztályfőnökei lettek meghívva, mert ha utána jár, megtudhatja, hogy sem Wigand János, sem Szabó Ferencz, sem Patoky Jákó urak nem azok, sőt a legutóbb nevezett tanár ur egyik fiamat sem tanítja semmiféle tantárgyból sem, s amint tudom, még soha nem is tanította, bár egyik fiam már 3. osztályban jár a gymnáziumba.

De meg vagyok róla győződve, hogy ha a tanár urak közül bármelyik csak a legtávolabbról is gondolt volna annak az aláváló interpretációnak a lehetőségére, mely az ön szavaiból kitetszik, — a meghívót, akár először, akár másodszor volt meghívva, rögtön visszaküldte volna.

Az országgyűlési képviselő urakra vonatkozólag előadott hazugságainak cáfolatát, az e lapban szintén közzétett másik nyilatkozatomban találja meg.

Általában, ha jól neki fog, még igen sok olyat sorolhat fel, aki nem volt meghívva, mert Szekszárdnak 15.000 lakosa van; s viszont minden meghívottal szemben süthet ki valamelyes velem való összeköttetést, mert körülbelül 20 éve vagyok szekszárdi lakos, s így meglehetősen nagy ismerettségem is van. — Ha szorultságában egyebet nem tudna, hát legalább is afélet, hogy egy vivőclubnak vagyunk a tagjai.

No! de nem folytatom tovább, nagyjából elmondtam, amit akartam; még csak azon kijelentéssel tartozom önnek, hogy egy közönséges, hazug pimasznak tartom, akit jó volna, ha valaki leleplezne, mert így még utóbb az is megtörténhetik, hogy tisztességes ember önnel kezét fog.

Szekszárd, 1906. május 18.

Simontsits Elemér,

Tolnávármegye főjegyzője.

Nyilatkozat.*

Midőn alábbi soraimnak becses lapjában történető szíves közzétételét kérem, mulasztatlan kötelességem, hogy a Tek. Szerkesztőségnek hálás köszönetemet nyilvánítsam azon lovagias eljárásáért, hogy amikor a „Magyarország“ f. évi 119 ik számában, „Tolnávármegye“ cím alatt megjelent közlemény szerzőjének nevét kértem, annak közlése mellett, hogy a szerző nevét csak törvényes formák között adhatja ki, válaszó számára a teret felajánlani szíves volt.

A szóban forgó közleményre válaszó a következő.

* A „Magyarország“ szerkesztőségéhez intézve.

Apponyi Géza gróf, vármegyénk főispánja beiktatása alkalmából adott ebédjének megrendelésével és az ebédre szóló meghívók kibocsátásával engem bizott meg. Kijelentem ennél fogva, hogy a beiktatási ünnepély ezen részéért minden felelősséget vállalok, s hogy Apponyi Géza gróftól ezen a címen semmiféle vád vagy nehezítés nem érheti.

Ennek megállapítása után konstatalok, hogy a fentebb megjelölt közlemény első bekezdésének azon állítása, hogy a reám bizott rendezésnek az lett volna czélzata, hogy „ezen az ünnepélyen a koalíciós-párti emberek szóhoz és szerephez ne jussanak“ aláváló hazug rágalom.

Minek bizonyosságául hivatkozom arra, — mit bármikor igazolhatok, — hogy az ebédre meg voltak hívva Rátkay László és Gróf Benyovszky Rezső 48-as függetlenségi párti országgyűlési képviselő urak és Boda Vilmos és Petrich Ferencz urak, kik mindkettő szintén 48-as függetlenségi-párti képviselők voltak, Szabó Károly a szekszárdi választókerületnek azóta megválasztott 48-as függetlenségi képviselője, továbbá az alkotmány- és néppártnak tovaságuknál fogva névszerint itt fel nem sorolható tagjai.

Nem igaz tehát az sem, hogy a képviselők azért nem voltak jelen az ebéden, mert meghívót nem kaptak, mert úgy Rátkay László, mint gróf Benyovszky Rezső sürgönyben mentette ki távolmaradását.

De magától értetődik, hogy éppen úgy, mint a többi küldöttségi tagok, meg lettek volna hívva az ebédre a fehérvármegyebeli Szilaha István és Szilaha János képviselő urak is, ha a szomszédos Fehérvármegyének a beiktatásnál jelen volt küldöttségéhez csatlakozva, a tolnamegyei beiktatáson résztvettek volna; minthogy azonban ez meg nem történt, a hely szűke miatt ragaszkodnom kellett azon elvi alaphoz, mely régi szokásainkkal is egyezik, hogy a küldöttségek kivételével, csak megyebeliek hívatnak meg.

Hogy „a koalíciós főispánt meghívó bizottságba nem ajánlottak egy koalíciós párti embert sem, még Boda Vilmost, a régi 48-as képviselőjelöltet sem, aki ott volt a gyűlésen“ — erről csak annyit, hogy a küldöttség tagjait az elnöklő Döry Pál alispán javaslatára, nemine contradicente a közgyűlés választotta; s merőben kizártnak tartom, hogy akár az alispán urat, akár a közgyűlést a hazuglelkű cikkíró által kifejezésre juttatott intenció vezette volna.

Ami már most az általam „pengetett hurok“-ra vonatkozólag mondottakat illeti, igazán alig tudom, hogy a cikkírónak ezen mondatában egészen összegubanczolódtott honalát a szemenszedett hazugságoknak hol kezdjem kibogozni.

Az első állítás az, hogy beszédem „önvédelem“ volt. Erre nézve csupán azokat tartva szem előtt, akik beszédemet nem hallották vagy nem olvasták, kijelentem, hogy beszédemben egyetlen szó, egyetlen gondolat sincs, amely önvédelem lenne, vagy csak távolról is ilyesmire emlékeztethetne, egyszerűen azért, mert önvédelemre semmi szükségem se volt.

A második állítás az, hogy beszédem „egy kis oldalba vagdalkozás a koalíciós irányzat ellen.“ Erre nézve is csak azt mondhatom, hogy ez a legszemérmelenebb hazugság, melyet valaha olvastam, mert beszédemben ilyesminek, még csak nyoma sincs.

Épp ilyen impertinens elferdítése a beszéd értelmének azon állítás, hogy az „kioktatás a koalíciós főispán“ részére, amit — ismét azok előtt, akik azt nem ismerik — talán legjobban azzal bizonyíthatok, hogy az első, aki beszédem befejeztével ahhoz nekem gratulált, éppen maga a főispán úr Öméltósága volt, akiről józan eszű ember nem fogja feltételezni, hogy egy vele szemben elkövetett tapintatlanságot nemcsak, hogy eltűnjön, de még meg is köszönjön.

De, hogy a hazudozó cikkírót megfelelő világitásba helyezzem, ime a nyilvánosság előtt hálás visszaemlékezéssel merek hivatkozni arra a tapsban és éljenzésben megnyilatkozott kitörő helyeslésre, melylyel

beszédemet a törvényhatósági bizottság fogadni kegyes volt, valamint arra, hogy a közgyűlés végeztével beszédemért valósággal elhalmoztak a jelen voltak — és pedig pártkülömbőség nélkül — elismerésünk kiténtető nyilvánításával, s végül, hogy beszédemről ugyancsak megisztelő elismeréssel nyilatkozik az itt megjelenő mindhárom hírlap is.

Hogy én mult évi november hó 7 én, különösen a megyebeli ellenzék vezéreinek kérelmére a már aláírt főispáni kinevezést visszautasítottam s nem fogadtam el, amiről czikkiró ügylátszik nem is tud, — egyéb nekem felajánlott állásokat sem, — kétségtelen tény.

Csak azt kell hozzá tennem, hogy bár amikor vállalkoztam minden alkotmányos garanciát előre kikötve magamnak, biztosítva voltam a felől, hogy *soha olyan helyzetbe nem kerülhetek, hogy hazám törvényei és alkotmánya ellen kelljen cselekednem*, mégis habozás nélkül utasítottam vissza a kinevezést, amint a vármegyei értekezleten az elismerésnek éppen a megyei ellenzék igen tisztelt tagjai részéről jött megisztelő nyilatkozása közben arról győződtem meg, hogy a megyei közvélemény nem úgy fogja fel e lépést, mint a hogy én felfogtam, hogy t. i. éppen a vármegyének teszek szolgálatot, ha egy idegen inváziótól megkímélem.

Mikor aztán az események fejlődése odáig jutott, hogy az országgyűlés erőhatalommal feloszlatott, a fentebb említett értekezleten tett kijelentésemhez következetesen, hogy abszolútizmus alatt szolgálni nem akarok — benyújtottam a vármegyéhez főjegyzői állásomtól történendő felmentésem iránti kérvényemet. Minthogy azonban a vármegye állandó választmánya, ugy tisztelt meg, hogy kérvényem tárgyalása alkalmával ülését felfüggesztvén, küldöttséggé alakult s hozzám fáradvá felkért, hogy a közszolgálatban továbbra is maradjak meg, meghajoltam a közakarát előtt, s ezt az inconsequentit vármegyém másnapi közgyűlése lekötötelező, kegyes ovációval helyeselte.

Hogy én üdvözlő beszédemben nem „hizelgő bysantinismus“-sal fordultam az új főispánhoz, azt úgy hiszem minden önértetes férfi természetesen találja, s a mint azt felszólalásomban is kifejeztem, meg vagyok róla győződve, hogy sem a vármegye közönsége, sem öméltsága a főispán ur, nem is vártak ilyesmit tőlem.

Az az állítás, hogy én fanatikus hive vagyok a régi haladásnak, elég homályos.

Mert a haladás csakugyan nagyon régi, az emberi nem bölcsőjénél vette kezdetét, s akármennyire ellensége is a czikkiró obscurus agyveleje a haladásnak, én annak hive maradok. Hogy milyen értelemben, azt művelt ember által félre nem érthető módon megmondottam beszédemben. De, ha netán az általános választói jogra czélok, minthogy beszédemben erről egy szó sem volt, kijelentem itt, hogy annak is tántoríthatlan hive vagyok, még pedig magyar nemzeti érdekekből, mint ahogy azt annak idején a liga meetingjén tartott beszédemben kifejtettem.

Végigmenve ekként nagyjából czikkirónak tendenciósus ferditésektől és szemzedett hazugságoktól hemzsegő közleményén s állításaival szemben helyreállítva a tények valóságát, midőn újlag is a leghatározottabban kijelentem, hogy az, mintha részemről akár beszédemben, akár a rendezés körül „koalíció-ellenes irányzat“ érvényesült volna, alávaló hazug rágalom: egyszersmint a közlemény szerzőjét, a névtelenség köpenyében rejtőzködő gyáva huncutnak nyilvánítom, aki vagy tudja, hogy amit tett gazság, s akkor, mivel mégis megtette, gazember, vagy nem tudja, s akkor egy minden erkölcsi érzület híján levő himpellér.

Szekszárdon, 1906 évi május hó 18-án.

Simontsits Elemér,
Tolnávármegye főjegyzője.

Nyilatkozat.

A „Tolnámegyei Közlöny“ 1906 évi május hó 17-iki számában személyemmel egy ismeretlen, magát megnevezni nem merő előkelőség foglalkozik, a ki ugylátszik nem lévén hivatalos a főispáni ebédre, éhségében kürtölte világgá tendenciozus iztelenségeit.

Szekszárd, 1906 május hó 18-án.

Zoltán Ferencz.

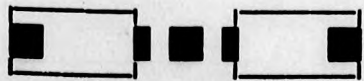
Nyilatkozat!

Azon híreszteléssel szemben, hogy én vagyok a „Magyarország“-ban megjelent, az installációt benyálazó igazságellenes czikk szerzője, tekintve azon czikk tartalmát és czélzatait, kijelentem, hogy nemcsak valótlan, s a híresztelés, hanem *rágalom* is.

Szekszárd, 1906 május 17.

Anka János.

Az Aranka crème eredete.

Egy tégely Aranka-crème
ára 1 kor.

Egy darab Aranka-szappan
ára 70 fill.

Kapható:

HEGEDŰS BÉLA

Magyar Koronához
címettt gyógyszerárában

Kalocsán.

A legnagyobbat vétezik az, aki az Isten adományát, a szépséget nem becsüli meg. — Igen ferde felfogás, ha valaki bőrápolási szempontból valamely arc-crémet és szappant használ, hogy az már kendőzés volna. Mert az tény, különösen a nőknél, hogy akár a konyha gőzétől, akár az éles levegőtől, vagy szakszerűtlen mosódástól a bőr az arcon vagy a kézen romlik. Vagy érdes lesz, vagy hámlik, vagy pörsenéses, vagy a zsirosságtól fényes, szóval elveszti eredeti üdeségét, bársonyos simaságát, csuf, öreges kinézetét kölcsönöz.

Igen sokan több-kevesebb eredménnyel igyekeztek a bajon segíteni. Én, ki szintén több éve foglalkozom a cosmetikával, áttanulmányoztam minden eddig forgalomba jött szépitő szert és mindegyikből, amit jónak találtam, kiszedtem és sikerült ezekből egy egészen új crème-massát összeállítanom, amely jóságban és biztos hatásában, valamint ártalmatlanságban felülmúlja az összeset.

Ez az Aranka-crème.

Bőr által teljesen felszivódik, az arczbőrt gyengéddé, fehérré, bársonysimaságúvá, tisztává, üdévé és frissé teszi. Védi a bőrt napcsütés, napégés, szélfúvás, por, hideg, meleg stb. ellen. Nélkülözhetetlen mindenkinek, ki arczbőrt kicsit is ápolni akarja. Mivel teljesen felszivódik, nem teszi a bőrt zsiros tapintatúvá, fénylővé, s ezért nappal vagy bármiféle világításnál arczpor helyett használható.

Aranka-szappannal együtt használva bizton eltávolítja a szeplőt, májfoltot, pattanást, pörsenést és mitesszereket.

8-30

Fischl Lajos

butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában tart dus raktárt a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlo- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vaborokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

193 szám.

v. 1906.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrhajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. és váltó törvényszék 1905. évi 3808 hó számú végzése által Korona takaréék és hitelszövetkezet végrehajtó javára, **Özv. Stern Joachimné kereskedő paksi lakós ellen** 471 kor. 62 fill. tőke ennek 1905. év márczius hó 11-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 95 kor. 63 fill. per és végrehajtási költség követelés és netán még felmerülő egyéb költségek végett erendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bírólal lefoglalt és 750 kor. — fillerre becsült szines kangarn szövetek nyilvános árverés után eladotnak.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbiróság 1905. évi V. 120/6 számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedett üzlethelyiségében leendő eszközzésére **1906. évi május hó 22-ik napjnak d. e. 11 óra** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak. A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogukat az előbb idézett t. cz. 111. és 112. §. szabályán érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §. ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paksön, 1906. évi május hó 7. napján.

Dr. Parragh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Teljesen ujonnan berendezett

**papir-, rajz-
és írószer-kereskedésünket**

továbbá

a legmesszebb menő igényeket is kielégítő

KÖNYVNYOMDÁNKAT

ajánljuk a tisztelt nagyközönség becses figyelmébe és támogatásába.

Vállalkozásunkban mindenkor a feltétlen szolidság, gyorsaság és pontosság vezet és főtörekvésünk izléses, jó áruknak előnyös feltételek mellett való szállítása.

Tisztelettel

Báter János czég.

Ajánljuk dús választéku **írószereinket** a községi jegyző urak figyelmébe.

Bérmálási nyomtatványainkat a róm. kath. plébános urak figyelmébe.

Hazai gyártmányu **levélpapírok** diszadobozokban és mappákban nagy választékban.

Bérma ajándéktárgyak nagy választékban kaphatók.

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít cöskői Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálók válaszbélyeg ellenében.

43—52

Női kalap-divatterem.

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szives figyelmébe ajánlom a dus raktáromon levő legújabb párisi divatu tavaszi és nyári

női kalap-ujdonságaimat

a lelegegánsabb kivitelben, ugyszintén gyermek kalapok, gyászkalapok, menyasszonyi fátjolok és koszoruk nagy választéka.

Olesó árak! Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Frának Jánosné
Szekszárd,
Széchenyi-utca.

Bérmálási ajándékok

a legolcsóbb árban kisebb törlesztésre is.

Leánykák részére:

Karkötők, fülbevalók, gyűrűk, kis női órák, nyakláncok, szívek, amulettek, függelékek, kereszték, gyermek evőeszközök nagy választékban gyémánt, arany, ezüst és dubléból.

Fiuk részére:

Fiu órák láncokkal, gyűrűk és nyakkendőtűk, gyermek evőeszközök, sétabotok, cigaretta-tartók, szelencék, arany, ezüst és nickelből nagy választékban és szép kivitelben.

Becses pártfogást kérve, maradtam tisztelettel

ifj. Schultz Gusztáv ékszerész és órás
Szekszárd, Széchenyi-utca.

2—3

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készítmény a

KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít köszvényt, csúzt, rheumát és egyéb meghűlésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és aranykeresztel kitüntetve.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árendeményben részesülnek.

32—52

Az Universál-Fluid

gyógyít csúzt, köszvényt, reumát náthát és influenzát, minden meghűléstől, vagy rándulástól eredő kéz, láb és derékszagatást, makacs bőrvizketegséget, fog- és fejfájást. A kimerült izmokat és idegeket felüdíti és erősíti, amit számos orvosi és magán elismerő levél bizonyít. Hivatkozással e lapra, kérjen levelezőlapon 1 kis próbáüveget, melyet mindenki ingyen, postabérmentesen kap.

1 decis üveg 1 korona 50 fillér, 3 drb portómentes. 6 kis próbáüveget 3 kor., 12 kis üveget 5 kor. portómentesen utánvétellel küld a

„Vörös kereszt” gyógytár Temesvár.

Budapesti főraktár:

Török József gyógyszerértára Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

30—52

Ha köszvényben, reumában szenved, ne kísérletezzon semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, ütés, erőltetés, rándulás, ficamodásból származó fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrövidebb bajoknál is, melyeknél sem fürdő, sem gyógyszer nem használható. Kapható a feltalálónál és egyedüli készítőnél:

Dr. FLESCHEMIL

„Magyar Korona” gyógyszerértarában Győr, Baross-ut 24. szám.

Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszerértarában Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi” üveg ára 5 korona. 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelésénél bérmentve utánvétellel küldjük.

30—52

Részletfizetésre

porcellán és üveg szerűek, lámpák, elhúzó-erőltetők. Kétféle képes színes ábrák ingyen. Ugyanakkor utazók felvitelnek, kik vendéglátókat, kerékpárosokat és baltusztokat látogatnak, kik szegedi paprika eladásával sokat kereshetnek. 1 kilo világpiros szegedi paprika 3 ftt utánvétellel.

Ivánkovits Károly és Fia Szegeden.

30—52

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olesón finom és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszer készítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó hangszer, hur stb., míg **REMÉNYI** legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-utca 58. sz. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb-árakon. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és cimbalomok hangolása és javítása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olesón.

30—52

Hirdetések

jutányos áron vétetnek fel lapunk kiadóhivatalán.

Nincsen betegség házáánal,

ha meghozatja a híres

KIRÁLY-BALZSAMOT,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, csúzt, rheumát, fog- és hátfájást, lábszagatást, kölkát, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges, hogy minden háznál készítenélben legyen. Egy nagy üveg 2 korona 55 fillér, 3 üveg 6 korona 55 fillér, bérmentve, utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth Lajos-utca. Budapesten: **Török József** gyógyszerértarában, Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert

híres hajdusági bajuszpedró, melytől a legrovidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető, 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

30—52

Levélpapírok

egyszerű és gyönyörű díszdobozokban a legolcsóbb áron szerezhetők be

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdájában

SZEKSZÁRDON

Első styriai

kötőgépgyár

Fogl J. L. mőgépész.

Magyarországi képviselő és raktár:

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőszárral, házi és ipari célra részletfizetésre is kaphatók.

Árjegyzék

ingyen és bérmentve.

Varrógép- és kerékpár javító műhely.

30—52

Pályázati hirdetés.

A „Szegzárdi Takarékpénztár részvénytársaság“ évi 800 korona javadalmazással egybekötött

gyakornoki állásra

ezennel pályázatot hirdet.

Az állás elnyeréséhez a magyar állampolgárság, a feddhetlen előélet és a megfelelő elméleti képzettségen kívül a magyar és német nyelvben való teljes jártasság elengedhetlenül megkívántatik.

A ki ezen állásra pályázni akar, tartozik kérvényét születési, erkölcsi, egészségi és iskolai bizonyítványával felszerelve legkésőbb f. évi június hó 20-ik napjáig a „Szegzárdi takarékpénztár igazgatóságához“ benyújtani.

A megválasztott az intézetnél állását f. évi július első napján tartozik elfoglalni, minek biztosítása végett minden pályázó már pályázati kérelmében kötelezőleg nyilatkozni tartozik.

Szegszárd, 1906. évi május hó 18-án.

A Szegzárdi takarékpénztár igazgatósága.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szöbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzavessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 51-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivivta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olcsó kútforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelárúsító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb közegben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1⁴/₁₀ literes palaczk 48 fillér. 1 literes palaczk 40 fillér. 1/2 literes palaczk 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárúsítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

43-53

BÁTER JÁNOS

KÖNYVNYOMDÁJA

SZEKSZÁRD.

Készít a legrövidebb idő alatt izléses, tiszta kivitelű

NYOMTATVÁNYOKAT,

u. m.: számlákat, körleveleket, műveket, falragaszokat

és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabb árban.

Kerékpárosok!

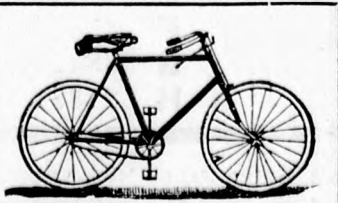
Mi nem hirdetünk árleszállítást, mert mi mindenkor a legolcsóbb árakon adjuk kiváló, elsőrangú gyártmányu

STYRIA és DEMOKRATA kerékpárjainkat

2 évi jótállással.

A legjobb angol anyagból készült kerékpár alkatrészeket a legolcsóbb árakon szállítjuk. — Kerékpárgummik nagy választékban, jótállással. — **Nagy javítóműhely.** — A világhírt „PUCH“ motorkerékpárok kizárólagos raktára.

Minden rendszerű családi és iparos **varrógépek** nagy raktára és javító műhelye. — Kérjen ingyen árjegyzéket!

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek

46-46

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

